

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันไม้ตัดดอกเป็นพืชเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่กำลังมีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพราะแต่ละปี ตลาดโลกมีความต้องการไม้ตัดดอกไม้ประดับเป็นจำนวนมาก ประเทศที่เป็นตลาดผู้ส่งออกที่ใหญ่ที่สุด คือ ประเทศเนเธอร์แลนด์ สำหรับประเทศไทยสามารถส่งไม้ตัดดอกไม้ประดับเป็นสินค้าออกได้ในลักษณะต่าง ๆ คือ ดอกไม้สดหรือนำไม้ตัดดอกไม้ประดับมาแปรรูปโดยนำมาทำแห้ง บดเป็นผงยาลูกอม คุกกี้ หรือใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความต้องการของตลาด จากสถิติของกรมศุลกากร ประเทศไทยมีการส่งออกไม้ตัดดอก ไม้ประดับในปี 2528 เป็นมูลค่า 453 ล้านบาท และคาดว่าในอนาคตการส่งไม้ตัดดอกเป็นสินค้าออกของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลาดไม้ตัดดอกไม้ประดับที่สำคัญของไทย คือ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ และประเทศในแถบแอฟริกา

ในขณะที่มีการส่งออกไม้ตัดดอกไปจำหน่ายในต่างประเทศ ประเทศไทยได้นำเข้าไม้ตัดดอกเมืองหนาวเพื่อการจำหน่ายในประเทศเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 1.1) แม้ว่าจะมีการปลูกไม้ตัดดอกเมืองหนาวชนิดต่าง ๆ ในประเทศไทยมานานแล้ว เช่น แกลดีโอสลิ คาร์เนชั่น แอลสเตอร์ ฯลฯ แต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการในการใช้ประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ตัดดอกเหล่านั้น และยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงการปลูก และการเพิ่มผลผลิตตลอดจนการควบคุมคุณภาพของผลผลิตกันอย่างจริงจัง เพื่อที่จะได้ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการปลูกไม้ตัดดอกไม้ประดับให้อยู่ในระดับที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อนึ่ง การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิตของผู้ผลิตในประเทศไทยยังล้าหลังกว่าประเทศไมได้ ทั้งยังขาดข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของตลาด ทำให้ต้องมีการนำเข้าไม้ตัดดอกเมืองหนาวซึ่งได้กล่าวไว้ในข้างต้น

ตารางที่ 1.1 ปริมาณและมูลค่าดอกไม้สด (cut flowers) ที่นำเข้าจากต่างประเทศ

ปี	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
2525	18,749	2,512,182
2526	43,284	5,514,202
2527	86,317	8,913,073
2528	72,712	8,625,344
มกราคม-มีนาคม 2529	27,700	3,135,432

ที่มา : สถิติการนำเข้าสินค้า, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอภายในประเทศและลดการนำเข้าดอกไม้สดจากต่างประเทศ รัฐบาลได้บรรจุการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 โดยกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับอนุมัติให้มีการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวในจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงรายในปี 2530 โดยมุ่งให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกไม้ดอกไม้ประดับประสิทธิภาพและผลิตดอกไม้สดที่มีคุณภาพดีขึ้น และให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อลดปัญหาพ่อค้าคนกลาง

แกลดีโอสล้เป็นไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวชนิดหนึ่งที่มีความนิยมภายในประเทศ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ไม้ดอกไม้ประดับที่ได้รับการนำเข้าในปริมาณมากจากต่างประเทศ แต่ก็ยังเป็นไม้ตัดดอกไม้ที่มีความนิยมสูงมากในปัจจุบัน ซึ่งความนิยมนี้ได้เพิ่มสูงขึ้นในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา การขยายประโยชน์ของดอกแกลดีโอสล้ภายในประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี สัมพันธ์กันกับปริมาณการปลูกแกลดีโอสล้เพื่อตัดดอกของเกษตรกรในภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และเพชรบูรณ์ ตลอดจนได้มีการนำพันธุ์ใหม่ ๆ เข้ามาปลูกและผลิตดอกขายอยู่เรื่อย ๆ จากการผลิตและใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายของไม้ดอกไม้ประดับนี้จนเป็นที่นิยมของผู้ใช้ทั่วประเทศ อีกทั้งมีการผลิตในปริมาณที่เพียงพอ ทำให้ราคาของไม้ดอกไม้ประดับนี้ไม่สูงนักอย่างที่เคยเป็นมา ทำให้ผู้คนที่ทั่วไปสามารถซื้อใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรสนใจที่จะปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มขึ้น

เมื่อมีการผลิตเพิ่มขึ้น มีผู้ใช้เพิ่มขึ้น ก็อาจจะช่วยลดปริมาณการนำเข้าไม้ดอกเมืองหนาวชนิดอื่น ๆ ลงได้บ้าง

เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนปลูกแกลดีโอสลั รวมทั้งการศึกษาข้อมูลทางด้านภาระเกษตกรในเรื่องการปลูก การดูแลรักษาและการขยายพันธุ์ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปลูกแกลดีโอสลั ตลอดจนการตลาดของไม้ดอกชนิดนี้ ยังมีจำกัด จึงควรที่จะต้องมีการศึกษาข้อมูลเหล่านั้นเพื่อเป็นการเล่นอให้เกษตรกรที่สนใจปลูก แกลดีโอสลัได้พิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนปลูกแกลดีโอสลั มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนปลูกแกลดีโอสลั
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทนจากการปลูกแกลดีโอสลัเพื่อผลิตดอก ไม้ใช้วิธีปลูกโดยขยายพันธุ์เองกับปลูกโดยซื้อพันธุ์ใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนปลูกแกลดีโอสลั และเล่นอแนวทาง แก้ปัญหา

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสังเกตการณ์สภาพทั่วไปของการปลูกแกลดีโอสลั การสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกโดยตรง โดยใช้แบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) เป็นแนวทาง
2. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือ รายงาน เอกสารทางวิชาการ บทความ สิ่งพิมพ์ของหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา วิธีการปลูก การขยายพันธุ์ และการดูแลรักษาแกลดีโอสลั

ขอบเขตของการศึกษา

1. การปลูกแกลดีโอสล้เพื่อการค้าในปัจจุบัน จะปลูกเพื่อเป็นไม้ตัดดอกและขยายหัวพันธุ์จำหน่าย ดังนั้นคำว่า "เกษตรกร" หมายถึง ผู้ทำการปลูกแกลดีโอสล้เพื่อตัดดอกจำหน่าย "แกลดีโอสล้" หมายถึง ไม้ดอกประเภทแกลดีโอสล้ซึ่งมีอยู่หลายพันธุ์และสีต่าง ๆ กัน
2. การศึกษาจะจำกัดเฉพาะการปลูกแกลดีโอสล้ของเกษตรกรในภาคเอกชนทั้งที่รวมกันเป็นกลุ่มและไม่รวมกันเป็นกลุ่ม
3. ขอบเขตของพื้นที่ทำการวิจัย เป็นพื้นที่การเพาะปลูกที่อยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย ซึ่งเป็นจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนให้ปลูกและเกษตรกรนิยมปลูกกันมาก
4. จำนวนเกษตรกรตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้ทำการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมด 30 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น
 - ก. เกษตรกรที่ปลูกแกลดีโอสล้โดยขยายหัวพันธุ์เองจำนวน 15 ตัวอย่าง
 - ข. เกษตรกรที่ปลูกแกลดีโอสล้โดยซื้อหัวพันธุ์ใหม่ จำนวน 15 ตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ผลที่ได้รับจากการศึกษาจะทำให้ทราบต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกแกลดีโอสล้ เพื่อที่เกษตรกรผู้ปลูกแกลดีโอสล้ได้พิจารณาถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกแกลดีโอสล้ในปัจจุบัน และหาวิธีปลูกที่ได้ผลดีกว่าและมีต้นทุนต่ำกว่า
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาการแผนใหม่ให้แก่เกษตรกรที่ยังขาดความรู้ในเรื่องนั้น
3. ผู้สนใจที่จะลงทุนปลูกแกลดีโอสล้จะได้มีข้อมูลเป็นแนวทางในการพิจารณาที่จะลงทุน
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนปลูกแกลดีโอสล้ แล้วนำไปแก้ไข